

Titulació	Tipus	Curs
Antropologia Social i Cultural	FB	1

Professor/a de contacte

Nom: Miquel Figueras Moreu

Correu electrònic: miquel.figueras@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Es recomana haver cursat l'assignatura "Conceptes Bàsics en Antropologia" del Primer Semestre

Objectius

L'assignatura "Natura, Cultura i Desenvolupament" és una primera aproximació a la relació entre el binomi natura-cultura per tal de situar-lo en la tradició del pensament Occidental i no com un universal humà. Des de l'enfocament de l'Antropologia com a ciència teòrica i pràctica, es proposa als estudiants un acostament i una mirada disciplinar a les concepcions i representacions sobre el vincle entre natura i cultura des de dues perspectives: la històrica i l'etnogràfica. És per aquest motiu que l'assignatura s'estructura al voltant d'una part teòrica però alhora també etnogràfica on la presentació de casos empírics proporcionarà als estudiants exemples de recerques, anàlisi etnogràfiques i aplicació antropològica en contextos on la natura i el desenvolupament són claus.

Es pretén dels estudiants que siguin capaços de desenvolupar una aproximació crítica i constructiva a les pràctiques d'intervenció sobre la natura i també sobre els models de desenvolupament impulsats per les polítiques del món occidental i, alhora, que siguin coneixedors dels casos etnogràfics que ens serviran d'exemple de com l'ésser humà està relacionat amb el seu entorn.

Els objectius formatius són els següents:

Plantejar-se preguntes sobre la relació cultura-societat-natura / relació entre humans - no humans a través del temps i en diferents cultures.

Expressar punts de vista comparatius entre la Societat Occidental i altres tipus de societats.

Analitzar textos, documents, exposicions i audiovisuals.

Disposar d'eines conceptuals, teòriques i analítiques per a avaluar projectes de desenvolupament, de cooperació i també alternatives al desenvolupament.

Resultats d'aprenentatge

1. CM08 (Competència) Valorar l'impacte social, econòmic i mediambiental en la comprensió de contextos i situacions socioculturals.
2. CM10 (Competència) Fer servir un vocabulari específic adequat en la transmissió d'informació antropològica bàsica.

3. KM09 (Coneixement) Identificar el caràcter cultural de les conceptualitzacions de les pràctiques, així com els diversos sistemes institucionals que regeixen les societats.
4. SM10 (Habilitat) Interpretar contextos i situacions socioculturals aplicant els conceptes bàsics de la teoria antropològica.
5. SM13 (Habilitat) Analitzar fenòmens socials des de la perspectiva antropològica.

Continguts

Bloc 1. Natura i Cultura: una història del pensament Occidental

Bloc 2. Casos etnogràfics

Bloc 3. Desenvolupament, cooperació i alternatives al desenvolupament

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques, visionat i anàlisi de documentals i activitats a l'aula	50	2	
Tipus: Supervisades			
Debats a l'aula, tutories individuals o grupals	20	0,8	
Tipus: Autònomes			
Estudi, lectura de textos, preparació de treballs i debats, organització i apunts de classe	60	2,4	

Durant l'assignatura es realitzaran: classes teòriques i activitats dirigides per la professora. Cerca de documentació, lectura de textos, redacció de treballs. Avaluació escrita. Això mitjançant: classes teòriques i pràctiques amb suport de les TIC i debats en grup. Presentació d'experiències pràctiques de intervenció sociocultural i ambiental. Visionat i debat d'audiovisuals i textos.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-----	-------	------	--------------------------

Activitats d'aula	15%	3	0,12	KM09, SM10
Examen final	35	3	0,12	CM08, CM10, KM09, SM10, SM13
Ressenyes	25%	7	0,28	CM08, CM10, KM09, SM10, SM13
Treball individual	25%	7	0,28	CM08, CM10, KM09, SM10, SM13

Avaluació continuada

L'avaluació d'aquesta assignatura serà continuada.

L'aprobat de l'examen final serà obligatori per a superar l'assignatura.

Totes les activitats lliurades que conformen l'avaluació a excepció de les activitats d'aula seran recuperables en la data oficial marcada per a la Recuperació.

*IA

Ús restringit amb identificació, eines i reflexió crítica.

La falta de transparència és considerada plagi.

Bibliografia

Bibliografia obligatòria

Descola, Philippe. (2012). III- La gran division. In *Más allá de naturaleza y cultura* (pp. 102-144).

Descola, Philippe. (2011). Más allá de la naturaleza y de la cultura. In Leonardo Montenegro Martínez (Ed.), *Cultura y naturaleza. Aproximaciones a propósito del bicentenario de la independencia de Colombia* (pp. 75-98). Jardín Botánico de Bogotá José Celestino Mutis

Durand Smith, Leticia. (2002). La relación ambiente-cultura en la antropología: Recuento y perspectivas. *Nueva Antropología. Revista de Ciencias Sociales*, 61, 170-184.

Harris, Marvin. (2011). La madre vaca (Juan Oliver Sánchez Fernández, Trans.). In *Vacas, cerdos, guerras y brujas: Los enigmas de la cultura*.

Haudricourt, André-Georges, & Bardet, Marie. (2019). *El cultivo de los gestos: Entre plantas, animales y humanos / Hacer mundos con gestos*. Cactus Editorial.

Héritier-Augé, Françoise. (1991). La sangre de los guerreros y la sangre de las mujeres. *Alteridades*, 2, 92-102.

Lévi-Strauss, Claude. (2008). Dis-moi quels champignons... *La lettre du Collège de France, Hors-série 2*, Hors-série 2. Nerín, Gustau. (2018). ONGs: Dels missioners a les "multinacionals de la solidaritat." *Sàpiens*, 194.

Stolcke, Verena. (2000). ¿Es el sexo para el género lo que la raza para la etnicidad... Y la naturaleza para la sociedad? *Política y Cultura*, 14, 25-60.

Wallerstein, Immanuel Maurice. (1996). I. La construcción histórica de las ciencias sociales desde el siglo XVIII hasta 1945. In *Abrir las ciencias sociales: Informe de la Comisión Gulbenkian para la reestructuración de las ciencias sociales* (pp. 3-36). Siglo XXI.

Bibliografia citada / recomanada

- Albert, Bruce. (1995). Anthropologie appliquée ou "anthropologie impliquée"? In Jean-François Baré (Ed.), *Les applications de l'anthropologie: Un essai de réflexion collective depuis la France* (pp. 87-118). Karthala.
- Bonte, Pierre, Izard, Michel, Abélès, Marion, & Llinares García, Mar. (2008). *Diccionario Akal de etnología y antropología*. Akal.
- Descola, Philippe. (2017). ¿Humano, demasiado humano? *Desacatos. Revista de Ciencias Sociales*, 54, 54.
- Descola, Philippe, & Tola, Florencia C. (n.d.). ¿Qué es la Naturaleza? Retrieved March 11, 2022, from <https://www.teseopress.com/existelanaturaleza/>
- Larrea Killinger, Cristina, & Martínez Mauri, Mònica. (2010). Capítulo I: fundamentos básicos. 1- Antropología social, cooperación internacional y desarrollo. In Mònica Martínez Mauri & Cristina Larrea Killinger (Eds.), *Antropología social, desarrollo y cooperación internacional: Introducción a los fundamentos básicos y debates actuales* (pp. 27-37). Editorial UOC.
- Latouche, Serge. (2016). *Les précurseurs de la décroissance: Une anthologie*. le passager clandestin.
- Lévi-Strauss, Claude. (1995). Capítulo 17: Lugar de la Antropología entre las ciencias sociales y problemas planteados por su enseñanza (Eliseo Verón, Trans.). In *Antropología estructural* (pp. 359-392). Paidós.
- Murdock, George P., & Provost, Caterina. (1973). Factors in the Division of Labor by Sex: A Cross-Cultural Analysis. *Ethnology*, 12(2), 203-225.
- Olavarría Patiño, María Eugenia. (2018). La gestante sustituta en México y la noción de trabajo reproductivo. *Revista Interdisciplinaria de Estudios de Género de El Colegio de México*, 4, 1-31.
- Reyes-García, Victòria. (2009). Conocimiento ecológico tradicional para la conservación: Dinámicas y conflictos. *Papeles de relaciones ecosociales y cambio global*, 107, 39.
- Testart, Alain. (2014). *L'Amazone et la cuisinière: Anthropologie de la division sexuelle du travail*. Gallimard.
- Tola, Florencia C. (2016). El "giro ontológico" y la relación naturaleza/cultura. Reflexiones desde el Gran Chaco. *Apuntes de Investigación del CECYP*, 27, 129-139.
- Viola Recasens, Andreu. (2014). Discursos "pachamamistas" versus políticas desarrollistas: El debate sobre el sumak kawsay en los Andes. *Íconos: Revista de Ciencias Sociales*, 48, 55-72.
- Viveiros de Castro, Eduardo. (2010). *Metafísicas Canibales*(Stella Mastrangelo, Trans.).

Programari

Processador de textos (tipus Word), Powerpoint.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt